

τον καθένα. Διάβασα το σύνολο του Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία, όπου αναφέρεται ως κεντρικός στόχος κατά την επόμενη δεκαετία η συστηματική αύξηση του κατά κεφαλήν πραγματικού εισοδήματος, ώστε αυτό να συγκλίνει σταδιακά με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Επιπλέον στόχος είναι αυτό να συμβεί χωρίς αποκλεισμούς, δηλαδή με ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, κυρίως μέσω της κοινωνικής κινητικότητας και της αναβάθμισης των ευκαιριών για τα περισσότερα αδύναμα νοικοκυριά. Θα περιμένω με μεγάλο ενδιαφέρον τους στόχους ανά έτος, τα key performance indicators και, πάνω απ' όλα, το προσδοκώμενο αποτέλεσμα για τον πολίτη που περιμένει να δει το φως στο τούνελ. Τι σημαίνει αυτό στην ευκαιρία για δουλειά, πόσο θα μειωθεί η ανεργία, πότε θα επιστρέψουν επιτέλους τα καλά και άξια μυαλά της χώρας, τι σημαίνει αυτό στο εισόδημά του. Είμαι σίγουρος ότι ο πρωθυπουργός στην ομιλία του στη Θεσσαλονίκη τον Σεπτέμβριο θα επικοινωνήσει με τους συμπολίτες μας αναλύοντας τις σημαντικότερες ευκαιρίες του προγράμματος, αλλά και το τι θα πετύχουμε ως χώρα υλοποιώντας δράσεις και αλλάζοντας την Ελλάδα.

Είμαι αισιόδοξος ότι θα τα καταφέρουμε γιατί κάθε μέρα βλέπω και συναντώ μικρούς -μεγάλους- ήρωες. Με αξίες και συμπεριφορές όπως ο προγραμματισμός και η υλοποίηση, η σιωπή, η σεμνότητα, η διακριτικότητα, η συμπόνια, το καθήκον, η ανάληψη ευθύνης, η ανιδιοτέλεια, η αλληλεγγύη, το χαμόγελο. Ανθρώπους που τα καταφέρνουν παρότι έχουν 4 παιδιά και μισθό μόλις 600 ευρώ μεικτά τον μήνα. Ανθρώπους που εργάζονται -και όχι δουλεύουν- σε 3 εργασίες. Ανθρώπους που δεν θυσιάζουν την ποιότητα, ανθρώπους υπερήφανους για τις δυνατότητές τους, που βλέπουν το ποτήρι πάντα μισογεμάτο και εξάγουν τεχνογνωσία, προϊόντα της ελληνικής γης, υπηρεσίες σε όλον τον κόσμο διαφημίζοντας έτσι τις μεγάλες δυνατότητες επιχειρηματικότητας των Ελλήνων. Βλέπω επιχειρηματίες με όραμα, θέληση, επιμονή και καλώς εννοούμενη τρέλα που

αλλά η αμιγώς πολιτική και προγραμματική ταυτότητα των κυβερνητικών επιλογών. Η σύνθεση δεξιών, κεντρώων και κεντροαριστερών είναι δύσκολο, αλλά ενδιαφέρον εγχείρημα. Αν και δεν προβάλλεται ως τέτοιο, παραπέμπει εμφανώς στο μοντέλο Μακρόν. Η συνύπαρξη σοσιαλιστών, γκολικών, ριζοσπαστών, Πράσινων αποτελεί υπέρβαση της παγιωμένης πολιτικής αρχιτεκτονικής. Βέβαια, ο Γάλλος πρόεδρος τη διατυμπανίζει, κάνοντας λόγο για επανακάρωση των διαχωριστικών γραμμών, χωρίς να είναι δέσμιος κομματικών συγκερασμών και ισορροπιών.

Αντιθέτως, ο Έλληνας πρωθυπουργός πραγματοποιεί πολιτικά ανοίγματα επιστρατεύοντας στελέχη που ουδεμία σχέση έχουν με το κόμμα του. Τελευταίο παράδειγμα η υπουργοποίηση του Πάνου Τσακλόγλου. Ηγείται μάλιστα μιας παράταξης, στον πυρήνα της οποίας φωλιάζουν ακόμη και ακροδεξιοί. Παρότι οι αποκαλούμενοι προοδευτικοί κεντροδεξιοί αποκόπηκαν από τις σκληρές συντηρητικές απόψεις.

Γεγονός είναι ότι η επιμονή του Κυριάκου Μητσοτάκη στα πολιτικά ανοίγματα δεν περνάει καθόλου ανώδυνα. Μπορεί οι αντιδράσεις να υποβόσκουν, εντούτοις παραμένουν έντονες. Πρόκειται για τη δυσανεξία ενός κλειστού μηχανισμού που θεωρεί ότι παραβιάζονται οι ακλόνητες δεξιές αντιλήψεις. Ο φετιχιστικός κομματικός πατριωτισμός του δείχνει την προσκόλληση στο παρελθόν, σε νεκρά σύμβολα και σε φθαρμένες και απαξιωμένες ιδέες. Η

επενδύουν και που εμπιστεύονται Έλληνες μάντζερ. Βλέπω επίσης μια κυβέρνηση που έχει να αντιμετωπίσει τόσα πολλά, τόσα μαζεμένα μεγάλα θέματα. Και μπορεί να αλλάζει τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης πάντα για το καλό του πολίτη.

Δεν ονειροπολώ. Ξέρω ότι ο δρόμος είναι πολύ ανηφορικός. Χρειαζόμαστε ως κοινωνία να αναδειχουμε αξίες διαχρονικές όπως η εντιμότητα, ο σεβασμός, η ισότητα. Να έχουμε επιμονή ώστε οι πρώτες δυσκολίες να μη μας κάνουν να ξεχάσουμε το όραμά μας αλλά και υπομονή. Σε μια εποχή όπου όλα αλλάζουν πολύ γρήγορα, οι στέρρες βάσεις θέλουν χρόνο. Με πίστη στο αποτέλεσμα. Εάν το πιστέψουμε, γίνεται. Με εμπιστοσύνη στη χώρα μας και στους Έλληνες. Χωρίς γκρίνιες και μικρές σκέψεις. Με πειθαρχία. Μόνο η πειθαρχία μπορεί να βοηθήσει σε ένα άναρχο και απρόβλεπτο περιβάλλον. Με τσαγανό. Να μη φοβόμαστε τίποτα παρά μόνο τον κακό μας εαυτό.

Δεν ονειροπολώ. Ξέρω ότι ο δρόμος είναι πολύ ανηφορικός και η ζωή είναι ένας μαραθώνιος. Ρώτησα έναν φίλο μαραθωνοδρόμο που έχει τρέξει 15 μαραθώνιους ποιο είναι το πιο δύσκολο κομμάτι του Αυθεντικού Μαραθωνίου της Αθήνας. Μου απάντησε: τα χιλιόμετρα 21-30. Γρήγορα μου διευκρίνισε ότι αυτό οφείλεται σε δύο λόγους. Πρώτον, γιατί η διαδρομή αυτή έχει πολλές ανηφόρες και, δεύτερον, γιατί έχεις ήδη καλύψει τα πρώτα 21 χιλιόμετρα, δηλαδή τον μισό στόχο, και αισθάνεσαι λίγο πιο χαλαρός. Τα δε τελευταία 11 χιλιόμετρα είναι πολλές ώρες σε μια περίπου ευθεία διαδρομή.

Σκέφτηκα ότι τώρα ως χώρα είμαστε στο 20ο χιλιόμετρο. Μας περιμένουν οι ανηφόρες και, όπως στην προπόνηση ή και στον αγώνα, το μέγεθος της δυσκολίας ή του πόνου εξαρτάται από την προσπάθεια που καταβάλλουμε.

As σκεφτούμε τη στιγμή που θα τερματίζουμε νικητές στο Παναθηναϊκό Στάδιο έχοντας ξεπεράσει τον εαυτό μας. Όπου η ψυχή μας θα έχει κερδίσει το σώμα. Μεμιάς η κούραση και οι θυσίες θα εξαφανιστούν.

Θα τα καταφέρουμε.

πεισματική άρνησή του να προσαρμοστεί στο νέο κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον είναι έκδηλη. Αν και πολλές από τις ενστάσεις που διατυπώνονται έχουν ισχυρά ιδιοτελή κίνητρα, καθώς βλέπουν την εξουσία ως μονοπώλιό τους. Το παράδοξο είναι ότι όσοι αμφισβητούν τα ανοίγματα του Κυριάκου Μητσοτάκη αρνούνται να εννοήσουν ότι η επιστροφή της Νέας Δημοκρατίας στη διακυβέρνηση οφείλεται στις μεγάλες αναδιατάξεις που προκάλεσε στην εγχώρια σκηνή ο ίδιος ο πρόεδρος της. Η κυριαρχία του δεν προέκυψε από τη γοητεία των συντηρητικών απόψεων. Ούτε από τις παρωχημένες και αποτυχημένες συνταγές που το κόμμα τους κατά καιρούς ακολούθησε. Ως εκ τούτου, αντιπαρατεθέντοι τα ανοίγματα του πρωθυπουργού και τη στρατηγική του για στροφή στο Κέντρο, επιπείνουν τη διάσταση της Ν.Δ. με τις υπαρκτές δημιουργικές δυνάμεις της χώρας.

Πάντως, για να αποφύγω τις άστοχες μονομέρειες, πολιτική σκουριά υπάρχει σε όλους τους μαρμαρωμένους κομματικούς σχηματισμούς. Και αυτό γιατί έχουν ταυτίσει την υπόστασή τους με τη συντήρηση του υφιστάμενου σκηνικού επιμένοντας σε απολιθωμένες δομές, σε φαντασιακές ιεραρχίες και σε παλιές ιδέες. Η εσωστρέφεια και η περιχαράκωση αποτελούν χαρακτηριστικά των κατεστημένων - πολιτικών, συνδικαλιστικών, επιχειρηματικών, επιστημονικών και άλλων. Η εξωστρέφεια και οι ανοικτοί ορίζοντες είναι οι αντίπαλοί τους.

Ελληνοαιγυπτιακό σύμφωνο ΑΟΖ: Άλλως, κλείνοντας το μάτι στην Τουρκία

*

Του Αργύρη Αργυριάδη

Η ελληνική διπλωματία -μετά από ραστώνη δεκαετιών- βάλθηκε να μας αποδείξει ότι ο Ουμπέρτο Εκο... έσφαλε. Τον Αύγουστο υπάρχουν ειδήσεις. Μετά την οριοθέτηση της ΑΟΖ με την Ιταλία τον περασμένο μήνα επετέυχθη στις αρχές του Αυγούστου μερική οριοθέτηση με την Αίγυπτο. Πρόκειται για μια συμφωνία που η αξιωματική αντιπολίτευση έσπευσε να τη χαρακτηρίσει προχειρογράφημα αποδεικνύοντας στην πράξη -για λόγους που ειδικότερα αναπτύσσονται κατωτέρω- ότι το πολιτικό σύστημα στη χώρα αρνείται πεισμώνως να ωριμάσει.

Τελικά, τι προβλέπει αυτή η συμφωνία; Είναι «εράστια εθνική επιτυχία» ή «κατάπτυστη υπονόμηση των εθνικών δικαιών»; Για άλλη μια φορά η αλήθεια για τη συμφωνία per se βρίσκεται κάπου στη μέση. Ωστόσο, μεγαλύτερο προβληματισμό προκαλούν όχι όσα ρυθμίστηκαν, αλλά όσα συνειδητά οι δύο χώρες απέφυγαν να ορίσουν. Συγκεκριμένα: Πρώτα-πρώτα, η συμφωνία αυτή -έστω και περιορισμένη σε εύρος- αποτελούσε αναπόδραστη ανάγκη. Μπορεί η ελληνική κυβέρνηση να χαρακτήριζε το τουρκολιβυκό μνημόνιο παράνομο και ανυπόστατο, αλλά αληθές ήταν μόνο το πρώτο. Ήταν παράνομο (γιατί τα δύο κράτη δεν είχαν ούτε αντικριστές ούτε παρακείμενες γεωγραφικές ακτές, καθώς μεσολαβούν πλείστα ελληνικά νησιά), αλλά πλήρως υποστατό. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΗΕ (Γενική Γραμματεία και Τμήμα Ωκεάνιων Υποθέσεων) ήταν υποχρεωμένες να το πρωτοκολλήσουν και αναρτήσουν, αντίστοιχα, καθώς στις αρμοδιότητές τους είναι μόνο ο τυπικός έλεγχος νομιμότητας (δηλαδή εάν πράγματι υπάρχει σύμβαση και εάν έχει υπογραφεί από κράτη-μέλη του ΟΗΕ) και όχι ο ουσιαστικός έλεγχος (δηλαδή κατά πόσο είναι συμβατή μια συμφωνία με τις προβλέψεις του Δικαίου της Θάλασσας και των λοιπών κανόνων δικαίου). Συνεπώς, εάν η Ελλάδα δεν επεδίωκε την οριοθέτηση της ΑΟΖ στην περιοχή (είτε μέσω συμφωνίας, είτε σύμφωνα με όσα προβλέπει η Διεθνής Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας - μέρος XV) θα βρισκόταν απολύτως εγκλωβισμένη. Όχι μόνο πρακτικά, αλλά και νομικά. Δικαίωμα που αποφεύγεις να ασκήσεις νομοτελειακά αποδυναμώνεται και, ακόμη κι αν κάποτε, στο άδηλο μέλλον, η διαφορά υπαγόταν στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, τα τετελεσμένα του τουρκολιβυκού συμφώνου θα λαμβάνονταν υπόψη κατά τον σχηματισμό της δικανικής κρίσης.

Δεύτερον, η σύμβαση αναδεικνύει για άλλη μια φορά τον λαϊκισμό των εκάστοτε αντιπολιτευομένων. Πράγματι, θα περίμενε κανείς από τον πρόην υπουργό Εξωτερικών (Κοτζιάς) ορθή ανάγνωση των διεθνών κανόνων. Μπορεί να μην είναι νομικός, αλλά θίπευσε επί μακρόν στο συγκεκριμένο υπουργείο. Είναι απόδειξη ανεπιτήρητου μαξιμαλισμού να εμμένει σε δημόσιες αναρτήσεις του ότι το ακατοίκτο Κουφονήσι (νότια του Νομού Λασιθίου της Κρήτης) έχει αυτοτελή (φευ!) οικονομική ζωή, επειδή τους καλοκαιρινούς μήνες ένα «πειρατικό» καράβι αποβιβάζει για μια ώρα καμιά εκατοστή τουρίστες να κάνουν μπάνιο! Κατ' αυτή την εκδοχή, όλες οι

νησίδες όλων των κρατών έχουν αυτοτελή οικονομική ζωή και δικαιούνται πλήρους επήρειας ΑΟΖ! Διαβάζοντας, μάλιστα, ότι συγκέντρωσε και τουριστικά φυλλάδια για να πείσει για το «δίκαιο των επιχειρημάτων του» γίνεται πλήρως αντιληπτό γιατί επί θητείας του καμία συμφωνία ΑΟΖ δεν συνήφθη...

Τρίτον, η σύμβαση αναδεικνύει και τις αντιφάσεις, συλλήβδην, της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Είναι τουλάχιστον παράδοξο να ακούς τους τελευταίους μήνες από επίσημα χείλη ότι είμαστε έτοιμοι να υπερασπιστούμε στρατιωτικά έναντι της Τουρκίας την πλήρη επήρεια της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης του νησιωτικού συμπλέγματος του Καστελόριζου και την ίδια στιγμή να αποδεχόμαστε να μείνει εκτός συμφωνίας οριοθέτησης με την Αίγυπτο.

Τέταρτον, μέχρι σήμερα δημοσίως εμμένουμε ότι όλα τα νησιά έχουν πλήρη επήρεια ΑΟΖ. Με την κρισιολογούμενη συμφωνία αποδεχόμαστε να παραισφρήσει και η αρχή της αναλογικότητας -πάγιο αίτημα των Τούρκων-, με αποτέλεσμα να εγκαταλείπεται η αρχή της μέσης γραμμής/ισες αποστάσεις. Κατόπιν τούτου, μόνοι μας δώσαμε επήρεια ΑΟΖ στην Κρήτη κατά 90% και στην Κάσο, Κάρπαθο και Ρόδο περίπου 80%.

Είναι όλα τα ανωτέρω απολύτως εσφαλμένα και εθνικά επιζήμια; Προφανώς όχι. Εσφαλμένο είναι να παρακολουθείς αμέτοχος τις εξελίξεις και να μη διεκδικείς τα νόμιμα δικαιώματά σου. As μην ξεχνάμε ότι, εάν το 2013 είχε επιβιώσει το φιλοτουρκικό καθεστώς Μόρσι στην Αίγυπτο, θα τρέχαμε πάλι να σβήσουμε φωτιές (όπως κάναμε τους τελευταίους μήνες με τη Λιβύη). Μόνο που στην περίπτωση που Τουρκία και Αίγυπτος είχαν οριοθετήσει ΑΟΖ, η ζημιά για τα ελληνικά συμφέροντα θα ήταν ανεπανόρθωτη.

Και, εντέλει, πού θα μας οδηγήσουν όσα προσφάτως συμφωνήθηκαν; Είναι προφανές ότι Ελλάδα και Αίγυπτος κλείνουν το μάτι στην Τουρκία. Το γεγονός ότι δεν οριοθετήθηκε ΑΟΖ ανατολικότερα του 28ου μεσημβρινού δίνει ζωτικό χώρο στην Τουρκία. Εάν συνδυάσουμε το γεγονός ότι Ελλάδα και Αίγυπτος αποδέχονται την πλήρη επήρεια ΑΟΖ των νησιών, αλλά, ταυτόχρονα, υιοθετούν και την αρχή της αναλογικότητας ανοίγει πλήρως ο δρόμος για μια συμφωνία και με την Τουρκία, καθώς φαίνεται να εισακούεται το αίτημά της για εφαρμογή της αρχής της ευθυδικίας. Δηλαδή, κινούμαστε στην υιοθέτηση της αρχής ίσων αποστάσεων ειδικών περιστάσεων, η οποία έχει γίνει κατ' επανάληψη αποδεκτή από το Διεθνές Δικαστήριο.

Το ερώτημα, βέβαια, που προκύπτει είναι συγκεκριμένο: Έχουμε κάποιο εχέγγυο ότι η Τουρκία θα αδράξει την ευκαιρία; Θα δει θετικά το «κλείσιμο του ματιού» από Ελλάδα και Αίγυπτο; Θα επιδιώξει τη συνεννόηση και την τριμερή συμφωνία; Εάν όχι, η μονομερής αποδοχή από τη χώρα μας των ανωτέρω προβλέψεων (λ.χ. εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας λαμβάνοντας υπόψη την ακτογραμμή της γείτονος) απλώς προσθέτει άλλο ένα όπλο στη φαρέτρα της γείτονος τόσο σε επίπεδο διεθνούς διπλωματίας όσο και ενόπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης.